

Red. prof. dr. Špela Virant

Oddelek za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko UL FF

**PROGRAM DELA ob kandidiranju za dekanjo Filozofske fakultete
Univerze v Ljubljani v obdobju od 2021 do 2025**

»... iskati, znati prepoznati, kdo in kaj sredi pekla ni pekel,
storiti, da to traja, in mu dati prostor.«
Italo Calvino: *Nevidna mesta*
(prev. Srečko Fišer)

Pisati program dela za prihodnja štiri leta, medtem ko pandemija SARS-CoV-2 še traja, je tvegano početje. V preteklem letu in pol smo izkusili, kako močno smo odvisni od globalnih dogajanj in kako nepredvidljiva so lahko. V prihodnjih štirih letih se bomo soočali (A) s posledicami pandemije, (B) s problematikami in nalogami, ki so obstajale že prej, (C) računati pa moramo tudi z novimi in nepredvidljivimi izzivi. Poleg problemov, ki jih pandemija brez dvoma prinaša, je pokazala tudi, da se okoliščine, ki smo jih prej dojemali kot danosti, lahko spremenijo. Lahko se spremenijo na bolje, če bomo ustrezno ukrepali. Prav tu se za Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani odpirajo pomembne naloge in možnosti.

- A. Filozofska fakulteta bo morala še naprej, kakor že med pandemijo, hitro zaznavati sprotne probleme in se na njih odzivati s pragmatičnimi vsebinskimi, organizacijskimi in tehničnimi rešitvami. Poleg tega smo se v treh semestrih dela na daljavo marsikaj naučili o možnostih in mejah digitalne komunikacije. V prihodnje bomo razmislili, kako lahko te možnosti izkoristimo pri nadaljnjem delu, na primer za izredni študij, za študirajoče starše in za internacionalizacijo študija in raziskovalnega dela. Izkusili pa smo tudi, da komunikacija še ni dialog. Pri delu na daljavo umanjka moment naključja, nenadejanega in nenavadnega, ki ga srečujemo v dialogih v predavalnicah, na konferencah, ekskurzijah, pri raziskovanju v tujih knjižnicah in arhivih, na umetniških prireditvah. Manjka to, kar najbolj stimulira in navdihuje nova spoznanja. Vsem, zlasti pa študentkam in študentom, ki se s študijem in ob njem šele uvajajo v stroke in spoznavajo karijerne možnosti, manjkajo priložnosti za akademsko socializacijo in mreženje. Prizadevala si bom za tako organizacijo dela, da bo študij potekal v optimalni obliki in da bomo vsaj delno nadoknadili zamujeno.
1. Prizadevala si bom za varovanje zdravja vseh študirajočih in zaposlenih ob upoštevanju temeljnih pravic in svoboščin ter za varstvo okolja.
 2. Prizadevala si bom za organizacijo pomoči in strokovne podpore študirajočim in zaposlenim pri reševanju študijskih, socialnih in drugih težav ter za hitro sprotno

obveščanje. V sklopu podpore študentkam in študentom bom spodbujala razvoj tutorskega sistema tudi v smeri predmetnega tutorstva, delo študentske svetovalnice in drugih dejavnosti v sodelovanju s ŠSFF.

3. Spodbujala bom dejavnosti, ki so bile v času pandemije močno okrnjene, zlasti izmenjave s tujimi univerzami in inštituti na študijski, raziskovalni in strokovni ravni. Poleg obstoječih programov za izmenjave bom spodbujala mednarodne študentske delavnice, doktorske konference, poletne šole in morebitne nove oblike mednarodnega sodelovanja. Spodbujala bom sodelovanje z drugimi članicami UL, na primer z novo sosedo na Aškerčevi – AGRFT.
4. Spodbujala bom organizacijo in obisk znanstvenih srečanj v realnem prostoru. Zavzemala se bom za sodelovanje z UL pri omogočanju sobotnega leta, ki je nujno za kakovostno raziskovalno in pedagoško delo, ter za ustanovitev sklada za IRD na FF.
5. Prizadevala si bom za učinkovito reševanje težav in dodatnih obremenitev, s katerimi se zaradi pandemije soočajo skupne službe.
6. Spodbujala bom dialog na fakulteti v okviru formalnih in neformalnih srečanj. Prizadevala si bom za ponovno vzpostavitev spletnega foruma. Za začetek bi predlagala, da natančno preberemo in prediskutiramo *Poslanstvo in vizijo* Filozofske fakultete. Približno dve desetletji je, kar je besedilo nastalo. Kaj od tega smo lahko udejanjili? Je še vedno aktualno in primerno? Je mogoče vanj umestiti tudi razvijanje zmožnosti samorefleksije na individualni in kolektivni ravni? Ali ni samorefleksija, ki je kot imperativ in deziderat vpisana v temelje evropske kulturne tradicije, nekaj, kar je umanjalo v poplavi samoprezentacij in samoevalvacij in kar bi Filozofska fakulteta lahko doprinesla sodobni družbi?
7. Poleg enoličnega vsakdana smo se v času pandemije soočali tudi z nenehnimi spremembami pravil. Za kakovostno pedagoško, raziskovalno in strokovno delo poleg navdiha in motivacije potrebujemo tudi stabilnost in kontinuiteto. Prizadevala si bom, da – v okviru možnosti – zagotovim stabilne delovne pogoje.

B. K utečenim nalogam Filozofske fakultete UL in starim problemom, s katerimi se bo verjetno soočala tudi v prihodnjih letih, sodijo skrb za udejanjanje enakosti človekovih pravic in temeljnih svoboščin, razvoj na FF zastopanih strok, skrb za nacionalno pomembne programe in projekte, finance, prostor, OHK ter reševanje problemov, ki jih prinaša marginalizacija humanistike, kulturologije, družboslovja in izobraževanja pedagoškega osebja.

1. FF se bo še naprej zavzemala za udejanjanje ustavno zagotovljenega načela enakosti ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. V tem okviru bom spodbujala vključevanje FF v razprave o možnostih in potrebah po uvajanju novih temeljnih pravic, ki že potekajo v EU (npr. <https://you.wemove.eu/campaigns/for-new-fundamental-rights-in-europe>). Zavzemala se bom za varovanje dostojanstva študirajočih in zaposlenih, za pravno pomoč pri prijavi spolnega in drugih oblik nasilja ter za učinkovito reševanje konfliktov.
2. Zavzemala se bom za razvoj vseh na FF zastopanih strok: za izboljšanje delovnih pogojev, v katerih opravljamo raziskovalno delo, za kakovosten doktorski študij, za mlade raziskovalke in raziskovalce ter za ponovno uvedbo delovnih mest asistentov stažistov.

Sem sodi tudi podpora pri enakopravnem umeščanju v mednarodne raziskovalne mreže, skrb za ohranjanje večjezičnosti in interdisciplinarnosti.

3. Skrb za nacionalno pomembne programe in projekte vključuje skrb za slovenščino kot učni in raziskovalni jezik, za Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, za Leto plus, skrb za slovensko umetnost in kulturo, skrb za posredovanje mednarodnih strokovnih dosežkov slovenski javnosti in drugo.
 4. Zavzemala se bom za ohranjanje javnega, vsem dostopnega visokega šolstva, financiranega iz proračuna RS in proti uvajanju neposrednih in posrednih šolnin.
Zavzemala se bom za to, da povezljivost z gospodarstvom ne bo postala kriterij za kakovost študijskih programov in raziskovalne dejavnosti.
Spodbujala bom tržno dejavnost, kot je, na primer, že doslej zelo uspešna založniška dejavnost, organizacija tečajev in dodatnega strokovnega izobraževanja ter svetovanje.
Spodbujala bom pridobivanje sredstev iz mednarodnih skladov za raziskovalne projekte in štipendije, torej dostop do mednarodnih denarnih tokov na področju raziskovanja.
 5. Nadaljevala bom dosedanja prizadevanja za reševanje prostorske stiske na FF.
 6. Prizadevala si bom, da OHK ostane vodilna knjižnica na področju humanistike, da bodo oddelčne knjižnice znotraj OHK ostale aktivno vpete v pedagoško in raziskovalno delo na oddelkih, za financiranje, čitalniška mesta in nadgradnjo digitalne knjižnice.
 7. Marginalizacija ved, zastopanih na FF, je kompleksen problem, s katerim se soočamo že mnogo let, v zadnjem času pa se zaostrojuje. Problem ni le, da takšna marginalizacija ogroža kakovost dela in razvoj FF, ogroža družbo in kakovost življenja v njej. Prizadevala si bom za ugled in ustrezno umestitev ved in dejavnosti FF tako v okviru Univerze v Ljubljani kakor tudi v širši javnosti. Spodbujala bom kakovostne nastope FF v javnosti, kot so strokovne publikacije, knjižni sejem *Liber.ac*, serije javnih predavanj naših in vabljenih tujih strokovnjakov.
- C. Po pandemiji se bo svet še spreminjal in z njim tudi univerza. Zavzemala se bom za večje udejstvovanje FF pri viziji razvoja visokega šolstva. Karkoli nas čaka po koncu pandemije, bomo zmojstrili, če bomo dovolj fleksibilni. V ta namen si bom prizadevala za izboljšanje in poenostavljanje različnih postopkov, ki brez pravih koristi bremenijo delovni čas. V ta sklop sodijo:
1. sprotno reševanje problemov pri delovanju strokovnih služb, izboljšanje medsebojne komunikacije, iskanje možnosti za racionalizacijo postopkov in odpravljanje kadrovskega deficitov;
 2. sodelovanje s sindikati pri reševanju delovnopравnih težav;
 3. izboljšanje spletnih strani FF in njihovega ažuriranja;
 4. zavzemanje za podporo in pomoč ter komunikacijo z UL pri uvajanju sistema APIS;
 5. prizadevanje za racionalizacijo poročanja o kakovosti v korist konkretnih dejavnosti za izboljšanje kakovosti študija, za racionalizacijo študentskih anket in druge ukrepe v sodelovanju z UL;
 6. prizadevanje za prenovo habilitacijskih meril v sistem, ki bo pregleden, ki bo temeljil na kakovosti opravljenega dela, ki bo upošteval razlike med področji ter specifike humanistike in družboslovja in ki ne bo diskriminatoren (npr. trimesečno strnjeno bivanje v tujini);

7. obveznosti študentov in oblike preverjanja znanja. Že pred pandemijo je bilo na nekaterih oddelkih težko terminsko uskladiti množico izpitnih rokov, kolokvijev, seminarjev in drugih oblik preverjanja znanja. Pri prilagajanju preverjanja znanja na daljavo smo že marsikaj poenostavili. Vredno je razmisliti, kako se v bodoče organizirati, da bodo obveznosti pregledne in obvladljive za vse udeležene.

Za konec bi rada poudarila, da je – vsaj po mojih dolgoletnih izkušnjah – izobraževalno, raziskovalno in strokovno delo mogoče kakovostno opravljati le v vzdušju vzajemnega zaupanja. Zaupanje je izmuzljiv pojem. Ni ga mogoče kvantificirati in običajno se ga zavemo šele, ko umanjka. Če je izgubljeno, ga je zelo težko ponovno vzpostaviti, nikakor pa ga ni mogoče izsiliti. Zloraba zaupanja je za naše delo skrajno resna zadeva. »Ničelna toleranca« je zastrašujoča sintagma, ki že doživlja inflacijo, zato je pomembno, da se res zavedamo vseh razsežnosti problematike, ki je strnjena v teh dveh besedah. Vsi si moramo prizadevati, da bosta študij in delo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani varna za vse udeležene in da bosta potekala v vzajemnem zaupanju in spoštovanju.

red. prof. dr. Špela Virant

V Ljubljani, 7. 5. 2021

Kratka predstavitev kandidatke

Po končanem šolanju na I. gimnaziji v Celju sem na FF UL študirala primerjalno književnost in germanistiko. Na FF UL sem opravila magistrski in doktorski študij na področju literarnih ved pod mentorstvom red. prof. dr. Neve Šlibar. Po diplomi sem bila samozaposlena v kulturi, nato asistentka stažistka na Oddelku za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko FF UL in končno redno zaposlena na istem oddelku, kjer predavam zgodovino nemške književnosti 20. in 21. stoletja, literarno teorijo in literarnovedno metodologijo. Raziskovalno se ukvarjam predvsem z dramatikom in s sodobno nemško prozo. Sodelovala sem pri organizaciji konferenc, projektih in urejanju znanstvenih publikacij, med drugimi pri reviji *Ars & Humanitas*. Mednarodno največ sodelujem z univerzami na nemškem govornem področju in z univerzami v deželah Jugovzhodne Evrope. Bila sem članica različnih delovnih teles FF, predstojnica Oddelka za germanistiko in predsednica UO FF.